

Styrdokument

Integrationsstrategi

i Ulricehamns kommun

Våra styrdokument

[Normerande]

Policy - Vår hållning, övergripande
Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera
Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden från fullmäktigeberedningar
Program - Avgörande vägval och programområden från andra än fullmäktigeberedningar
Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Syfte	4
3	Inledning.....	4
4	Vad är integration?	6
5	Definitioner.....	6
6	Tillvägagångssätt	7
7	Strategiområden	7
7.1	Arbete.....	8
7.2	Utbildning	8
7.3	Bostad.....	9
7.4	Kultur och fritid	9
8	Referenser	10

1 Bakgrund

Kommunfullmäktiges presidium beslutade i juni 2015 att ge beredningen för Velfärd i uppdrag att belysa avgörande vägval som har behov av fortsatt utvecklingsarbete för att långsiktigt främja kommunens utveckling. Beredningens uppdrag var att ta fram 3-4 strategiområden som anger vilka inriktningar som är viktigast för att verksamheten ska kunna skapa dessa förutsättningar. Strategiområdena ska innehålla långsiktiga perspektiv och avgörande val för att nå dit.

Ulricehamns kommun har som övergripande mål att bli 25 000 invånare till år 2020. Det ställer krav på en beredskap och en strategi för god integration så att personer ska vilja flytta till kommunen och vilja bo kvar här.

2 Syfte

Syftet med integrationsstrategin är att den ska fungera som vägledande för kommunen och förtydliga vart kommunen står i frågor som rör integration. Strategin ska sedan resultera i en plan som konkretiserar arbetet med integration i form av uppdrag till förvaltningen.

3 Inledning

Ulricehamns kommun växer i antalet invånare. Den 31 december 2015 fanns 23 494 invånare i kommunen och befolkningen hade då ökat med 250 personer vilket är den största ökningen i kommunens historia sett till absoluta tal. De senaste fem åren har födelseöverskottet varit negativt och befolkningsökningen har berott på ett positivt flyttningsöverskott. Det inrikes flyttningsöverskottet har dock inte alltid varit positivt men har då vägts upp av ett positivt invandringsöverskott. Under 2015 var det 218 personer som invandrade till kommunen och 31 personer som utvandrade ur kommunen, vilket blir ett invandringsöverskott på 187 personer.

Tabell 1. Folkmängd och befolkningsförändringar år 2011-2015

År	2011	2012	2013	2014	2015
Folkmängd	22 996	23 015	23 211	23 244	23 494
Folkökning	158	19	196	33	250
Procentuell folkökning	0,7	0,1	0,9	0,1	1,1
Födda	245	210	230	244	221
Döda	246	250	262	251	235
Födelseöverskott	-1	-40	-32	-7	-14
Inflyttningar	1096	1066	1179	1105	1199
Utflyttningar	939	1011	951	1066	937
Flyttningsöverskott	157	55	228	39	262
Invandringar	177	203	189	263	218
Utvandringar	81	55	54	68	31
Invandringsöverskott	96	148	135	195	187
Inrikes inflyttningar	919	863	990	842	981
Inrikes utflyttningar	858	956	897	998	906
Inrikes flyttningsöverskott	61	-93	93	-156	75

Källa: Befolkningsprognos 2016-2025

Den framåtskridande prognosen visar också att befolkningen kommer att fortsätta att öka.

De som räknas in i befolkningen är personer som är folkbokförda i kommunen, vilket innebär att man måste ha ett uppehållstillstånd och ett personnummer. Utöver nyanlända som har folkbokfört sig i kommunen finns även asylsökande som vistas i kommunen i väntan på beslut i sitt asylärende. Dessa räknas inte in i befolkningen men befinner sig också i kommunen. Siffror från Migrationsverket visar att det den 1 oktober 2016 fanns 370 asylsökande i Ulricehamns kommun.

Det är många aktörer, statliga myndigheter, kommuner, företag och civilsamhälle, som är involverade i mottagandet och etableringen av asylsökande och nyanlända. Det har också hänt mycket inom migrations- och integrationspolitiken sedan, framförallt, hösten 2015. Flera lagändringar har genomförts och förslag till ytterligare förändringar kan också förväntas komma. Det är därför svårt att i denna strategi specificera vilken aktör som ska göra vad, då detta kan komma att ändras under tiden som detta dokument är giltigt. Syftet med dokumentet är att det ska vara så generellt att det ska kunna användas av kommunen oavsett om ansvar för vissa delar i processen skiftar från en huvudman till en annan.

I dokumenten ligger fokus på utrikesfödda men ambitionen är att *alla* ska inkluderas in strategin.

För att Ulricehamns kommun ska kunna fortsätta att växa och utvecklas är det angeläget att de som flyttar till kommunen, oavsett anledning, ska känna sig välkomna och beredas möjlighet att på ett lättillgängligt, öppet och flexibelt sätt komma in i samhällsgemenskapen där man själv också bidrar till samhällets utveckling.

4 Vad är integration?

När begreppet integration nämns menas allt som oftast integration av invandrare, och tar inte direkt fasta på andra grupper i samhället. Sammantaget kan man säga att integration, eller integrering, avser en process och/eller ett mål där individer känner sig delaktiga i samhället utan att för den sakens skull helt behöva anpassa sig till rådande majoritet.

Länsstyrelsen Gotlands Län menar att ”Integration handlar om att känna sig delaktig i samhället. Alla människor behöver en plats i samhällsgemenskapen. Integration förutsätter ömsesidig respekt och förståelse mellan människor samt kunskap om varandras kultur, synsätt och samhälle.”¹

5 Definitioner

Asylsökande: person som har sökt uppehållstillstånd och åberopat skyddsbehov (asyl) i Sverige. Migrationsverket har ansvar för boende, ekonomi och att pröva rätten till uppehållstillstånd. Asylsökande har rätt att praktisera efter upprättat avtal mellan arbetsgivare och Migrationsverket, och rätt att arbeta om personen har beviljats undantag från att behöva arbetstillstånd (AT-Und). Asylsökande har rätt till vård och tandvård som inte kan anstå.

Asylsökande barn i familj: kommunen har ansvar för att erbjuda skola och förskola från det år barnet fyller 3 år. Asylsökande barn har samma rätt till vård och tandvård som barn bosatta i Sverige.

Flykting: person som har fått uppehållstillstånd i Sverige på grund av att han eller hon har bedömts riskera ”förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till viss samhällsgrupp”². Övriga skyddsgrunder för uppehållstillstånd är: ”alternativt skyddsbehövande” och ”övrigt skyddsbehövande”.

Nyanländ: person som efter ansökan beviljats uppehållstillstånd. Grunden för uppehållstillstånd kan vara skyddsbehov (asyl), anknytning (make/maka/sambo eller barn till person med uppehållstillstånd i Sverige) eller att man beviljats uppehållstillstånd som kvotflykting.

Ensamkommande barn: barn (under 18 år) som ansöker om asyl utan medföljande vårdnadshavare. Kommunen har ansvaret för mottagandet (boende med mera) och skolgång.

¹ <http://www.lansstyrelsen.se/gotland/Sv/manniska-och-samhalle/integration/Pages/index.aspx>

² Utlänningslagen (2005:716) 4 kap 1 §

6 Tillvägagångssätt

Beredningen har bjudit in myndigheter och andra aktörer: tjänstemän från Ulricehamns kommun, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Tranemo kommun och Stubo samt representant för Arabiska föreningen, för att berätta om sina verksamheter och sitt arbete med integration.

Beredningen har också haft ett möte med föreningar på Folkets hus, där 18 föreningar fanns representerade.

Beredningen har även gjort studiebesök på Ungdomens hus och i förberedelseklasserna på Stenbocksskolan och Bogesundsskolan och besökt bibliotek i kommunen. Studiebesök har också gjort på SFI. Synpunkter har också inhämtats från företag/arbetsgivare.

Beredningen har haft en utställning på biblioteket där alla har kunnat ta del av beredningens arbete och haft möjlighet att lämna synpunkter till beredningen.

7 Strategiområden

Ulricehamns kommun har valt fyra strategiområden som arbetet med integration ska fokusera på:

- Arbete
- Utbildning
- Bostad
- Kultur och fritid

Utöver dessa områden ska den övergripande strategin för kommunen vara att:

det som kommunen gör i arbetet med integration bör komma alla till gagn, även de som har bott här en längre tid.

En aspekt som är avgörande för att individen ska kunna vara delaktig i samhället är att den fysiska och psykiska hälsan är god. Detta bör genomsyra all verksamhet.

I Ulricehamns kommun ska det finnas ett helhetsperspektiv för god integration där olika aktörer, tydlig, strukturerat och medvetet samverkar för individens och samhällets bästa. När det gäller människor som är nya i Sverige ska kommunen arbeta för att såväl asylsökande som nyanlända ska kunna känna sig delaktiga i samhället och bidra till Ulricehamns kommuns utveckling.

7.1 Arbete

Ulricehamns kommun anser att egen försörjning genom arbete och/eller studier är av största vikt för den egna individens livskvalitet och för kommunens ekonomi och framtid. Det är viktigt att alla mänskliga resurser och kompetenser tas tillvara. Ulricehamns kommun anser att målet ska vara *arbete och/eller studier från dag ett* för samtliga i kommunen boende vuxna, även inkluderat asylsökande. Detta är en ambition som är betydligt skarpare än vad lagen kräver.

Det är av vikt att alla inkluderas och ges möjlighet till arbete och studier. Ulricehamns kommun anser att arbete och egen försörjning är ett av de mest effektiva sätten för att komma in i och känna delaktighet i samhället. Det är viktigt att kommunen ger alla vuxna arbetsföra personer möjligheten att hitta en plats på arbetsmarknaden.

Det finns också forskning som visar på att barn till vårdnadshavare som är beroende av bistånd under en längre tid mår sämre fysiskt och psykiskt och presterar sämre i skolan och på fritiden. Då en fungerande skolgång i många fall är avgörande för hur det ska gå för en individ senare i livet är det också av denna anledning viktigt att alla som kan arbeta, kommer i arbete.

För att nå målet med arbete och/eller studier från dag ett är det av vikt att skapa mötesplatser mellan arbetstagare och arbetsgivare och att en långtgående samverkan sker mellan kommun, Arbetsförmedling, arbetsgivare och civilsamhället. I Ulricehamns kommun ska man erbjuda flexibla, individuella lösningar anpassade efter individens, kommunens och näringslivets behov.

7.2 Utbildning

Språket är en förutsättning för att komma in i samhället och i arbetslivet. Att kunna ta till sig säkerhetsinstruktioner, hygieninstruktioner, kunna ha kundkontakter med mera säger många arbetsgivare är en förutsättning för att de ska kunna anställa. Eftersom alla individer som kommer till kommunen har sina egna utbildnings – och yrkeserfarenheter med sig måste den svenska som erbjuds nyanlända och asylsökande vara anpassad efter individens behov, till exempel inriktad mot den bransch som personen har erfarenhet ifrån, för att bättre kunna matcha mot företagen och arbete. Kommunen ska också sträva efter att göra det möjligt för dem som vill, att kombinera arbete och studier.

Kommunen bör förhålla sig positivt till och, i möjligaste mån, stötta ideella organisationers och civilsamhällets insatser för undervisning i svenska språket.

Arbetet med integration i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan är av stor vikt för att motverka att det uppstår grupperingar, både på respektive förskola/skola men även samhället i stort. Det är viktigt att utbilda både de som bott länge i kommunen och de som kommer nya, i integration och kulturmöten. Att arbeta med attityder och värdegrund är avgörande för att alla ska känna sig delaktiga och välkomna, både i skolan och i samhället.

7.3 Bostad

Behovet av bostäder är stort i kommunen. Kommunen bör vara öppen för och stimulera ett stort antal olika lösningar när det gäller att hitta boende för fler människor. Ulricehamns kommun vill motverka segregation och arbeta för integration genom att det finns bostäder i olika områden och på olika orter i kommunen och att de ska vara av god standard och med en hyra som personer har råd med. Resurser som underlättar kontakter med fastighetsägare, grannar emellan och som arbetar inkluderande i bostadsområden är önskvärt.

För att alla ska kunna vara delaktiga i aktiviteter i samhället är det viktigt att det finns kollektivtrafik att tillgå för de som inte har tillgång till egen bil, särskilt viktigt är det för de boende utanför centralorten.

7.4 Kultur och fritid

”Det civila samhället har flera viktiga roller i demokratin, t.ex. som självständig röstbärare, opinionsbildare och demokratiskola. Vidare visar forskning på civilsamhällets betydelse för tillit mellan människor, och därmed som en grund för en fungerande demokrati. En förutsättning för civilsamhällets roll i demokratin är att alla människor har möjlighet att engagera sig ideellt. Att människor med olika bakgrund och erfarenhet möts i det civila samhället bidrar också till social sammanhållning.”³

I Ulricehamns kommun finns många aktörer inom det civila samhället och mycket gott arbete utförs redan idag av dessa avseende integration. Civilsamhället kan ofta på kort tid mobilisera och komma igång med insatser när behov uppstår, till exempel när det kommer många asylsökande. Kommunen bör ta vara på det engagemang och de resurser som finns och säkerställa att man har en god dialog med civilsamhället.

För att komma ifrån det som idag upplevs som en brist, det vill säga att det saknas kunskap om vad de olika aktörerna i civilsamhället gör och kunskap om hur kommunen arbetar, ska Ulricehamns kommun arbeta för att det finns en formell och strukturerad samverkan mellan kommunen och det civila samhället. Kommunen bör ha det övergripande och samordnande ansvaret för att denna samverkan ska komma till stånd och fungera på ett produktivt och konstruktivt sätt. Detta inkluderar enkla och tydliga kontaktvägar samt information på olika språk som skulle kunna underlätta samarbetet.

Kommunen ska också underlätta för civilsamhället att skapa mötesplatser och andra aktiviteter som gynnar integrationen.

³ SOU 2016:13 Palett för ett stärkt civilsamhälle

8 Referenser

Utlänningslagen (2005:716)

SOU 2016:13, *Palett för ett stärkt civilsamhälle*

Ulricehamns kommun 2016, *Befolkningsprognos 2016-2025*

www.lansstyrelsen.se/gotland

www.migrationsverket.se